

No 279.

Kalendarzyk tygodniowy.

Sr. Mikołaja B. M.
Czw. Wig. Ambrożego.
Piąt. NIEPOK. N. M. P.
Sob. św. Waleryi.
Niedz. NMP. Loretańsk.
Pon. św. Damazego P.
Wt. św. Aleksandra M.

Wschód sł. godz. 7 m. 56
Zachód sł. godz. 5 m. 43
Dług. dnia godz. 7 m. 49
Ubyło dnia godz. 8 m. 56

CENA PRENUMERATY:

W ŁODZI

Rocznie rb. 6 k. —
Półrocznie „ 5 „ —
Kwartalnie „ 1 „ 50
Miesięczn. „ „ 50
Odnoszenie 10 k. m.
Egz. pojedynczy 3 k.

Z przesyłką pocztową:

Rocznie rb. 7 kop. 40
Półrocznie „ 5 „ 70

ZAGRANICĄ:

Miesięcznie rb. 1 kop. 10

Redakcja

w Łodzi

ul. Przejazd № 8.

Telefona № 595.

ROZWÓJ

dziennik polityczny, przemysłowy, społeczny i literacki, ilustrowany.

Sroda, dnia 6 grudnia 1911 roku.

Kantory: własny w Warszawie, ul. Hoża № 32; w Pabianicach u p. Teodora Minke; w Zgierzu, w aptece p. Patka.

CENA OGŁOSZEŃ: Nadesłane przed tekstem 50 kop. za wiersz petitowy. Zwyczajne ogłoszenia za tekstem po 7 kop. za wiersz nonparelowy lub jego miejsce. Małe ogłoszenia po 2 kop. od wyraża (dla poszukujących pracy po 1½ kop.). Najmniejsze ogłoszenie 20 kop. Reklamy i Nekrologi po 20 kop. za wiersz petitowy. Za dołączenie prospektów 6 rub. od tysiąca egzemplarzy. Artykuły bez oznaczenia hononaryum Redakcja uważa za bezpłatne; rękopisów drobnych nie zwraca. Ogłoszenia w tekście 1 rub. za wiersz petitowy.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie, z wyjątkiem dni świątecznych, od godziny 3—4-ej po południu.

Przyjmuję jeszcze zamówienia na wiosenny sezon budowlany na

Posadzkę drewnianą patentowaną

zalety jej: jednolitość, elastyczność, nie paczy się, trwały materiał, wyjątkowa dokładność 3889

Dom Handlowy Józef Szpak.

Warszawa, Orła № 4, telefon № 10-83.

Cierpisz pan na bezsenność, widzę z pańskiej miny, Pijaj koniak Szustowa, znajdziesz lek jedyny!

3845

Teatr Popularny

Dziś 8 m. 15 w.

„Dwie sieroty“ w 8 odsłonach.

Jutro 8 m. 15 w.

„Kontroler wagonów sypialnych“ komedia.

Konstantynowska 16.

EAU DE COLOGNE
AUX FLEURS
ED. PINAUD PARIS

2495

Grand Bar - Kawiarnia

Jutro

3895

Flaki i Zraziki a la Grand Bar.

Jak dawniej tak i w tym roku Administracja „ROZWOJU“ prosi Sz. Klientelę, aby raczyła wcześniej zamawiać ogłoszenia przedświąteczne (gwiazdkowe) chociażby terminy ogłoszeń były późniejsze. Ogłaszający, czyniąc zadość tej prośbie, skorzystają na tem, bo drukarnia, mając czas, będzie mogła starannie wykończyć ogłoszenia, czego nie jest w stanie uskatecznić w ostatniej chwili przy dażym napływie inseratów.

Administracja „ROZWOJU“.

Przejazd № 1. — Pierwszorzędny

Teatr kinematograficzny.

Otwarcie dziś.

3553

Zatarg austro-włoski.

Zatarg austro-włoski, wynikły na tle wojny turecko-włoskiej, przybiera coraz groźniejszą formę i coraz wyraźniejszem czyni widmo wojny pomiędzy Austrią a Włochami. Ku tej wojnie parł w ścisłem porozumieniu z następcą tronu Habsburgów, arcyksięciem Franciszkiem Ferdynandem szef sztabu generalnego wojsk austro-węgierskich baron Conrad von Hotzendorff.

Jakkolwiek szef sztabu generalnego miał niewątpliwie słuszną, zalecając szczególną przeczulność na południowej i południowo-wschodniej granicy monarchii, odnośne zarządzenia wojskowe nie mogły jednak przybierać charakteru, który mógłby zerwać sprzymierzenie i pokojowe stosunki włosko-austriackie. Aehrenthal musiał się liczyć z przeczułoną drażliwością Włochów i nie mógł wzbudzać mniemania, że Austro-Węgry chcą wyzyskać trudności w jakich obecnie znajdują się Włochy. Cesarz Franciszek-

Teatr popularny.

W poniedziałek 11-go Grudnia 1911 roku

„PAPA“

komedia z francuskiego.

na benefis Karoliny Texlowej.

Od środy sprzedaż biletów w cukierni Roszkowskiego od godz. 11—2 i od 5—8 wiecz.

Józef, nie chcąc ostatnich lat, może i tylko mieć życia zadowolony, jeżeli tylko można będzie jej uniknąć, przystąpił szlachetnie Aehrenthalowi, którego popierał węgierski premier hr. Khuen-Hedervary. Baron Conrad Hotzendorff wyciągnął z tego konsekwencyę; arcyksiążę Franciszek-Ferdynand „jako posłuszny żołnierz” ugiął się przed monarszą decyzją.

Baron Conrad otrzymuje jednak nietylko wielki krzyż orderu Leopolda, ale nadto nominacyę na generalnego inspektora armii z siedzibą w Wiedniu. Zaznaczono przytem wyraźnie, że na wypadek wojny przeznaczono mu naczelne dowództwo wojsk operujących na włoskim teatrze wojny. Od chwili śmierci „zwycięzcy z pod Cusozzy” arcyksięcia Albrechta, naczelne dowództwo objął sam cesarz, zamianowawszy do pomocy pięciu „inspektorów armii”. Są nimi arcyksiążę żeta Fryderyk i Eugeniusz oraz generałowie Potiorek, Frank i Schodler. Obecnie stanowisko zwierzchnicze obejmuje sam arcyksiążę następca tronu. Organizacya armii austro-węgierskiej liczy się jednak z tem, że wojnę wypadnie prowadzić odrazu na dwa albo na kilka nawet frontów współcześnie.

Dlatego też każdy ewentualny teatr wojny ma zgóry upatrzonego dowódcę zależnego od naczelnego wodza. Conrad von Hotzendorff będzie tedy dowodził akcyą wojenną na południowej granicy. W tem oświetleniu dymisya jego nie ma bynajmniej pokojowego charakteru. Porzucenie przez niego stanowiska szefa sztabu generalnego może właśnie wskazywać bezpośrednią bliskość niebezpieczeństwa, które wymaga, aby przyszedł wódz wojenny zajął się już wyłącznie swojemi organizacyjnymi działaniami.

To też szczególnego znaczenia w tym stanie rzeczy nabierają informacje, jakie wiedeński korespondent „Birż. Wiadom.” nadesłał telegraficznie swojemu dziennikowi. Według tych informacji, w kierujących kołach wiedeńskich nadzwyczajną sensacyę wywołał fakt, stwierdzony urzędowo przez austryackie władze wojskowe, że obecne powołanie rezerwy włoskich z r. 1888 nastąpiło za pomocą blankietów drukowanych, na których zakleiono r. 1909. Austryackie wojskowe biuro wywiadowcze przedstawiło cesarzowi Franciszkowi Józefowi kilka egzemplarzy takich blankietów oraz kilka zielonych plakatów mobilizacyjnych, na których rok 1909 zakleiono cienkim paskiem papieru z napisanym wzamian rokiem 1911.

„Przez ogłoszenie tego faktu, który dowodzi że podczas kryzysu, wywołanego przez ogłoszenie aneksyi Bośni i Hercegowiny, Włochy przygotowywały mobilizacyę przeciw Austro-Węgrom i porzuciły swój plan napadu na Austryę tylko wskutek odwrotu dyplomacyi rosyjskiej — generał Conrad von Hotzendorff, zmuszony do podania się do dymisyi, chciał usprawiedliwić kroki, jakie podjął przeciw Włochom w południowym Tyrolu i na Adryatyku. Wiadomości powyższe uważają pozatem za pierwszą dywersyę następcy tronu, Franciszka Ferdynanda, przeciwko swemu dawnemu mistrzowi hr. Aehrenthalowi, który rozbił plany wojennej okupacyi Albanii przez Austryę. Położenie hr. Aehrenthala, pomimo tylko co odniesionego zwycięstwa nad swoim przeciwnikiem, silnie się zachwiało. Ustąpienie jego na rzecz byłego posła w Petersburgu hr. Berchtolda — jest tylko kwestyą czasu”.

Charakterystyczne jest w tej mierze zapewnienie pochodzące z „szczególnie wybitnej wojskowej strony”, że minister Aehrenthal tylko dlatego na razie pozostał na stanowisku, że zmiana w osobie ministra w tej chwili była niemożliwa, ze względu na ogólne położenie. Daje to do zrozumienia i artykuł wstępny „Neue freie Presse” poświęcony sytuacji wytworzonej przez dymisyę bar. Conrada. „Zasadniczo hr. Aehrenthal chciał tego samego, czego chciał bar. Conrad.

Tylko miara była rozmaita, a polityka sztabu generalnego obok urzędowej polityki ministra spraw zagranicznych była niemożliwa, przeraziła by całą Europę i zniszczyła związek z Włochami. Hrabia Aehrenthal w tej trudnej walce przeżył niejedną pełną trosk godzinę. Szef sztabu generalnego miał potężną opiekę i bronił swego poglądu, osłonięty wysokim bastyonem. Czy walka naprawdę jest skończona? Odpowiedź na to pytanie należy do przyszłości, która dopiero okazać może, czy nowy szef sztabu generalnego nie będzie się kierował właśnie opiniami i stosunkami swego poprzednika. Baron Conrad pozostaje w

Wiedniu, a więc w zupełnym pobliżu pola walki o swoje militarne plany. Przesłanie pozosta-
wia po sobie uczucie niepokoju... Wojna austro-włoska wisi w powietrzu...

Program polityczny.

Niedawno korespondent „Rieczy“ z Warszawy, p. Dubrowski, naogół przychylny polakom, napisał z okazji niepowodzeń stronnictwa Narodowo-Demokratycznego, że obecnie polacy zupełnie są zdezorientowani co do programu politycznego.

Wiele czasopism naszych wykazało, co w tym wniosku jest słusznem a co niesłusznem.

Polityki zewnętrznej polacy pod berłem rosyjskiem nie mają, bo mieć nie mogą. Żadne ich wysiłki nie są w możności życzliwie usposobić dla siebie, a właściwie — dla sprawiedliwości — postłów do terazniejszej Dumy państwowej, których nie przekonywa nawet interes państwowy...

Natomiast mogą prowadzić i prowadzą politykę wewnętrzną, dążącą do zmęczenia narodu i do rozwoju tak wszechstronnego, jak tylko da się uzyskać.

Otóż programu tego rozwoju szuka p. Józef Lange, poświęcając swym studjom sześć artykułów, drukowanych w „Prawdzie“ pod wspólnym tytułem: „W poszukiwaniu drogowskazu”.

Ostatecznie uważa za sprawę najpilniejszą dla nas podniesienie poziomu umysłowego, i w tym celu proponuje:

1) Informowanie publiczności za pośrednictwem prasy o ruchu naukowym we wszystkich dziedzinach wiedzy, a w szczególności w dziedzinie nauk politycznych i społecznych, traktując przytem odpowiednie rubryki, nie przypadkowo i dorywczo, ale systematycznie i stale. Zresztą na pomoc prasie mogłaby przyjść organizacya pod nazwą „Biura informacji naukowych”, złożona z ludzi nauki, która przygotowywałaby odpowiedni materiał dla pism codziennych i tygodniowych;

2) Należy popierać jaknajusilniej, szczególniej materialnie, dwie instytucye, a mianowicie: Towarzystwo Naukowe i Towarzystwo Biblioteki Publicznej, a prasa winna im więcej poświęcać uwagi, niż się to dzieje dotychczas, aby wśród ogółu spopularyzować ich znaczenie, działalność i potrzeby.

3) Należy popierać jaknajusilniej Towarzystwo Kursów naukowych, aby stało się ono z czasem uniwersytem wolnym, a w swym wydziale polityczno-społecznym, szkołą odpowiednich nauk na wzór szkół tego rodzaju, istniejących za granicą, a między innymi — w Galicyi.

4) Należy nawiązać stosunki z uniwersytem galicyjskim i uczonymi z Galicyi, przez wezwanie ich do współpracownictwa w naszych pismach, informowanie ogółu o ich pracach, zapraszanie ich do wygłaszania odczytów, jednym słowem, należy wyzyskać siły naukowe galicyjskie dla naszych potrzeb.

5) Należy podjąć, a raczej wznowić wydawnictwo dzieł popularno-naukowych, zaniedbane w ostatnich czasach, które jednak przed laty kilkudziesięciu z wielkim rozwijało się pożytkiem. Zapewne znalazłyby się i inne sposoby podniesienia naszego poziomu umysłowego; tych, które przytoczyłem powyżej, nie uważam za jedyne.

Jeżeli wszakże nasza ogólna atmosfera duchowa nie obfituje w bogate pierwiastki umysłowe, to już w dziedzinie naszej kultury prawnopolitycznej panuje bezwzględna nędza.

Musimy usunąć ujemne wpływy ubiegłego stulecia na nasze wykształcenie, w dziedzinie państwowości i administracyi, a jako najbliższe sposoby ku temu, nastęrcza mi się:

a) podjęcie wydawnictwa, któreby dało w ręce naszym politykom i publicystom, a także przyszłym działaczom samorządu: teksty prawa z odpowiedniami wyjaśnieniami, a także odpowiednie podręczniki teoretyczne i praktyczne;

b) stworzenie katedr prawa rosyjskiego, szczególniej państwowego i administracyjnego, na uniwersytetach galicyjskich, a także kilku stypendyów przy tych uniwersytetach dla studentów z Królestwa, Litwy i Rusi, którzy chcieliby się poświęcić pracy teoretycznej nad prawem państwowym i administracyjnym rosyjskim, aby tą drogą wykształcić pewną ilość prawników odpo-

wiednio przygotowanych do pracy administracyjno-państwowej.

Jest to, oczywiście, program jednostronny; ale zaniedbanie rozwoju umysłowego już ściąga na nas i w przyszłości musi ściągać złe skutki.

Otwarcie wielkiej fabryki.

Z Piotrkowa piszą do „Dziennika Często-chowskiego”:

Na opustoszałym od lat 8 Bugaju, mającym stanowić w przyszłości przedmieście Piotrkowa, zawrzało na nowo w ostatnich dniach życia. Nieczynną wielką fabrykę byłej „Manufaktury Piotrkowskiej” nabyli dwaj wybitni przemysłowcy łódzcy; Poznański i Silberstein i wkrótce zamierzają puścić ją w ruch.

Około stu ludzi pracuje nad ustawianiem warsztatów i przeprowadzeniem transmisji, a codziennie przyjmowani są nowi robotnicy i robotnice; w dniu bowiem 2 stycznia 1912 r. zawarczą po raz pierwszy wrzeczona, zahuczą transmisye i zastukają warsztaty tkackie. Początkowo rozpocznie pracę 2,000 ludzi, wkrótce jednak liczba robotników i robotnic powiększona będzie do pięciu tysięcy. Dyrektorem naczelnym fabryki mianowano inżyniera, p. Tadeusza Makölskiego, byłego dyrektora fabryki „Krusche i Ender” w Pabianicach, właściciela majątku Przerąb, w pow. noworadomskim, gdzie obecnie buduje się podobna fabryka, będąca własnością p. Makölskiego.

Powołanie do życia fabryki na Bugaju wywołało niebywałą zwyżkę cen na place w tej okolicy i drożyznę mieszkań. Cena placów podskoczyła w czwórnasób, z wiosną bowiem ma powstać wiele domów prywatnych z mieszkaniami dla robotników i sklepami.

KALENDARZYK TERMINOWY.

IMIONA SŁOWIAŃSKIE. Dziś Jarogniewa. Jutro Ludomysły.

TEATR POPULARNY. (Konstantynowska nr. 16). Dziś „Dwie sieroty” D'Ennerego. Początek o godz. 8 min. 15 wieczorem. Jutro „Kontroler wagonów sypialnych”, komedia. Początek o godz. 8 min. 15 wieczorem.

KLUB RZEMIEŚLNICZY. Jutro (w lok. własnym) p. Lurie wygłosi odczyt na temat „Miasteczko żydowskie” podług Szoloma-Asza. Początek o godz. pół do 9 wieczorem.

ODEON (Przejazd № 2). Jutro Tow. „Wiedza” urządza przedstawienie kinematograficzne dla młodzieży. Początek o godz. 4 po pol.

MUZEUM NAUKI i SZTUKI (Zielona 8), otwarte codziennie od godziny 4 po południu do 10 wieczorem; w niedziele i święta od godziny 12 w południe do 10 wieczorem.

KRONIKA.

(x) „Swoboda pracy”. Niedawno zamknięty zjazd przedstawicieli przemysłowców niemieckich w Berlinie obradował między innymi o prawnej obronie tych robotników, którzy nie przystąpili do bezrobocia i uchwalili ażeby prosić rządy państw związkowych o wydanie w najbliższej przyszłości praw lepiej zabezpieczających swobodę pracy, a także ochraniających robotników od nadmiernego nacisku rozmaitych stronnictw politycznych.

Tylko pod opieką praw takich — zdaniem przedstawicieli — handel i przemysł doprowadzą do ogólnego dobrobytu. Autorowie projektu nie wymagają nawet osobnego prawodawstwa w tym celu. Zdaniem ich wystarczy wzmocnienie kar za naruszenie swobody pracy.

Wiadomość powyższą opatruje „Torgowo-Prom. Gaz.” następującemi uwagami, poniekąd niespodziewanemi w tutejszym dzienniku urzędowym:

„Chociażby pojedyncze osobistości starały się najusilniej zaciemnić rzeczywiste znaczenie swych projektów, można powątpiewać, czy społeczeństwo niemieckie pochwali takie wmięszanie się prawodawstwa rządowego w stosunki handlowe i przemysłowe między pracobiorcami a robotnikami.

O wiele bardziej celowym zdaje się być wniosek, wypowiedziany przez kilku uczestników zjazdu, ażeby przemysłowcy nie oglądali się bez-

silnie na opiekę państwową, ale sami utworzyli potężną organizację, zdolną przeciwstawić się organizacyom robotniczym".

(a) **Bawełna.** Łódzki komitet giełdowy otrzymał od prezesa komitetu bawełnianego przy giełdzie moskiewskiej—wykaz danych statystycznych, dotyczących zapasów bawełny po dzień 14 listopada 1911 roku.

Na podstawie zgromadzonych odpowiedzi, ilość bawełny u sprzedawców na składach w Moskwie przedstawia się w sposób następujący:

Bawełny z nasion amerykańskich sprzedanej 7,445 bel, niesprzedanej — 62,982 bele; z nasion miejscowych sprzedanej—889 bel, niesprzedanej —12032 bele, razem na składach w Moskwie z nasion amerykańskich i miejscowych — 83,348 bel.

W drodze do okręgu moskiewskiego: z nasion amerykańskich niesprzedanej — 9,335 bel; z nasion miejscowych niesprzedanej—1,606 bel, razem w drodze z nasion amerykańskich i miejscowych 10,941 bel.

Ogólna ilość zapasów bawełny na składzie w Moskwie i w drodze: niesprzedanej — 85,955 bel i sprzedanej—8,334, razem 94,289 bel.

Z liczby 27 firm bawełniano-handlowych otrzymano odpowiedzi od 17.

Statystyka bawełny w fabrykach pod dzień 14 listopada 1911 r.—wyraża się w sposób następujący na podstawie odpowiedzi: bawełny rosyjskiej z nasion amerykańskich — 105,856 bel; z nasion miejscowych i perskiej—32,616 bel; bawełny amerykańskiej—22,195, egipskiej — 6,217; indyjskiej i innej—2,561 bel, razem—169,445 bel.

Na 55 fabryk okręgu centralnego otrzymano odpowiedzi od 15 fabryk.

(—) **Projekt samorządu miejskiego** w Królestwie Polskiem znalazł się na porządku dziennym posiedzenia wczorajszego w Dumie państwowej, wszelako, wobec tego, że Duma kończyła rozważanie projektu o odpowiedzialności karnej i cywilnej urzędników, co wypełniło niemal całe posiedzenie, projekt rzeczony rozważany będzie na posiedzeniu dzisiejszem.

Jak donoszą z Petersburga, w rozważaniu ogólnem w sprawie tego projektu Koło polskie ograniczy się do krótkiej deklaracji.

(—) **Inspektor wojsk kolejowych.** Rada wojskowa zatwierdziła ustawę inspektora wojsk kolejowych. Pełnienie obowiązków inspektora powierzono naczelnikom komunikacji wojskowych.

(d) **Fatalne skutki alkoholu.** W mieszkaniu Jana i Marty małżonków Szulców trwała libacja do późnej nocy. O godz. 11 wieczorem, po rozejściu się gości, pomiędzy małżonkami, dobrze już podchmielonymi, wynikła sprzeczka a następnie bójka. Rozwścieczony Szulc rzucił się na żonę z pięściami, a gdy przed nim uciekła na balkon, pogonił za nią i tam, schwyciwszy ją w pół, usiłował przerzucić przez poręcz balkonu. Podczas rozpaczliwej walki nagle oboje stracili równowagę i runęli na ziemię z wysokości 1-go piętra. Szulc uległ złamaniu prawego biodra i i wstrząśnieniu mózgu. Szcześnieśliwie wyszła żona jego, gdyż upadła na męża i uległa lekkim obrażeniom ciała. Do Sz. zawezwano Pogotowie, które zestawilo mu złamane biodro i odwiozlo do szpitala św. Aleksandra w stanie ciężkim.

(a) **O zaległe podatki.** Urzędy gminne powiatu łódzkiego otrzymały okólnik władzy powiatowej, polecający im ściągnąć wszystkie zaległe podatki przed upływem 2 stycznia r. p.

(f) **Biblioteka im. Stebelskich** przy ul. Mikołajewskiej № 59 zamknęła swe roczne rachunki. Po przeniesieniu z ul. Rozwadowskiej № 15 z lokalu Tow. „Wiedza“ do lokalu własnego w ciągu 10 miesięcy zapisało się 780 czytelników; z tych wykreślono około 200.

Dochód za 10 miesięcy wynosił 238 rb. 30 kop. czyli prawie połowę tego co biblioteka powinna była otrzymać. Stan taki wytworzył się z powodu niesumienności czytelników, którzy po kilka i kilkanaście miesięcy nie wnoszą należnych opłat (5 kop. miesięcznie), tembardziej zaś przypadających za niepunctualność kar (2 kop. tygodniowo).

Książek wydano w ciągu 10-ciu miesięcy 20,119, czyli przeciętnie wydawano 67 książek dziennie.

(a) **Łódzki komitet giełdowy** zajęty jest obecnie gromadzeniem danych statystycznych, doty-

czących tranzakcyj, stanu i wytwórczości różnych przedsiębiorstw.

(a) **Odczyt.** Gubernator piotrkowski zezwolił na wygłoszenie odczytu panu René Laloux p. t. „Paryż, „paryżanie i paryżanki“.

Odczyt urzędu miejscowa kolonia francuska.

(x) **Wieczornica Towarzystwa opieki szkolnej.** Przypominamy, że w dniu jutrzejszym Towarzystwo opieki szkolnej urzędu w lokalu Towarzystwie „Lutnia“ (Piotrkowska nr. 108) wieczerne o bardzo urozmaiconym programie.

Początek o godzinie pół do 9 wieczorem.

(—) **Chleb dla żołnierzy.** Ministerium wojny poleciło zarządowi warszawskiego okręgu wojskowego rozważyć sprawę zamiany obecnego chleba razowego, wydawanego żołnierzom, na chleb pyłowany. Nowość ta ma być wprowadzona od r. 1912.

(a) **Nowe przepisy.** o stróżach domów wydane przez generał-gubernatora Warszawskiego rozlepione zostały dzisiaj na ulicach naszego miasta.

(—) **Kara prasowa.** „Dziennik Kijowski“ skazany został w drodze administracyjnej za 3 artykuły w № 295, 297 i 302 na rubli 300 grzywny.

(a) **Wizyta kuratora.** We czwartek o godzinie 11-iej w nocy przybyć ma do Łodzi kurator okręgu naukowego warszawskiego, w celu uczestniczenia w uroczystości otwarcia seminarium ewangelickiego oraz zwiedzenia niektórych zakładów naukowych.

Jak słyszeliśmy grono mieszkańców zamierza wysłać deputację, w celu wręczenia kuratorowi memoriału uzasadniającego potrzebę powiększenia liczby średnich zakładów naukowych.

(a) **Ze Stowarzyszenia pracowników przemysłowo-handlowych.** Pod przewodnictwem prezesa p. Fr. Nechwili odbyło się posiedzenie zarządu, na którym rozpoznawano i przyjęto sprawozdanie kasowe miesięczne z wydziałów: gospodarczego i rekomendacji pracy, oraz z komitetu dochodów niestałych.

Komplety na kursach wieczornych buchalteryi i języków są zapełnione.

Zakupione do biblioteki nowe książki przyczyniły się do większego zainteresowania się nią członków Stowarzyszenia.

W dniu 11 grudnia r. b. o godzinie pół do 9 wieczorem odbędzie się w lokalu Stowarzyszenia miesięczne zebranie zarządu z udziałem członków Stowarzyszenia, na którym p. St. Majewski wygłosi dalszy ciąg odczytu z cyklu „O handlu“ — p. t. „Prowadzenie handlu“.

Urządzona w dniu 2 grudnia r. b. „Sobótka“ powiodła się w zupełności, dzięki łaskawemu współdziałaniu pań Wilkoszewskich, oraz panów Galińskiego, Szczepańskiego, Winklera, Jerzego Goebla, Cicheckiego i Jastrzębskiego.

(x) **Klub rzemieślniczy.** Dnia 7 b. m. t. j. we czwartek o godzinie 8½, wieczorem odbędzie się w klubie rzemieślniczym odczyt pana Lurjega na temat: „Miasteczko żydowskie podług Szoloma Asza“.

(a) **Z „Koła panien.“** Zapowiedziane wczoraj w lokalu przy ulicy Przejazd № 12, ogólne zebranie roczne „Koła panien“ nie doszło do skutku z powodu niedostatecznej liczby członków.

Następne zebranie, prawomocne bez względu na liczbę obecnych, odbędzie się dnia 12-go b. m., o godzinie pół do 8-iej, w tymże lokalu.

(a) **Bal na szwalnię.** Komitet dochodów niestałych przy „Kole panien“ postanowił zorganizować w dniu 5 stycznia r. p. doroczny bal na dochód szwalni.

(h) **Z Tow. opieki nad drzewostanem.** Wczoraj na posiedzeniu zarządu omawiano kwestyę, w jaki sposób rozciągnąć kontrolę nad choinkami przywożonymi do miasta na Boże Narodzenie.

W praktyce okazało się, że wielu przekupniów, sprzedających choinki w Łodzi, nabywa je z grabieży zagajników, bez wiedzy właścicieli i bez ich upoważnienia.

Dla położenia tamy podobnej grabieży, zarząd postanowił żądać od każdego przekupnia świadectwa skąd pochodzą przywiezione choinki. Przekupniom, nie posiadającym takich świadectw choinki będą konfiskowane, a oni pociągani do odpowiedzialności sądowej. Z tego powodu po-

stanowiono prosić członków Stowarzyszenia, aby zajęli się kontrolą.

Uchwalono przyjąć udział w wystawie drobiu, przez przedstawienie polskiej gnieźd. Postanowiono przygotować sprawozdania za rok 1911 i w początkach stycznia 1912 roku, zwołać ogólne zebranie.

(h) **Ze zgromadzenia kuchmistrzów.** Na ostatnim posiedzeniu członków zgromadzenia kuchmistrzów, bardzo obszernie omawiano kwestyę pośredniczenia w wyszukaniu pracy dla swych członków, mając na uwadze nie tylko ich dobro ale i ułatwienie pracodawcom w wyszukaniu pracownika. Zgromadzenie, jako instytucja cechowa, wydaje świadectwa tylko tym, którzy są uzdolnieni w swoim zawodzie, a tem samem daje gwarancję, że rekomendowani przez Zgromadzenie członkowie zadowolnią wymagania poszukujących pracowników. Uchwalono zwrócić się z odczwą do pracodawców i prosić ich, aby nie przyjmowali na posady pracowników, którzy nie są zaopatrzeni w świadectwa cechowe. Postanowiono pośredniczyć we wszelkich zatargach pomiędzy pracodawcami a pracownikami. Za pośrednictwem Zgromadzenia nie pobiera żadnej opłaty. Adres Zgromadzenia ul. Zawadzka № 2.

(x) **Ze Stowarzyszenia nauczycieli chrześcijan.** Jutro w lokalu Stowarzyszenia (Konstantynowska № 5) o godzinie 8 wieczorem odbędzie się posiedzenie sekcji przyrodniczej, na którym p. Szepietowski wygłosi pogadankę z dziedziny zoologii.

(x) **Z „Liry“.** Zarząd T-wa usilnie prosi pp.: członków i członkinie chóru o przybycie na lekcję, odbyć się mającą w środę dnia 6 b. m., o zwykłej godzinie (8½ wieczorem) w lokalu własnym ul. Widzewska № 73.

(x) **Zebranie.** Ogólne zebranie Stowarzyszenia nauczycieli chrześcijan odbędzie się wieczorem dnia 9 grudnia w 1911 r. w lokalu Stowarzyszenia.

(x) **Dla młodzieży.** T-wo „Wiedza“ urzęduje we czwartek dnia 7-ego grudnia r. b. w teatrze „Odeon“ (Przejazd № 2) przedstawienie z objaśnieniem obrazów treści naukowej i pouczającej. Początek o godzinie 4 po połud.

Wejście na parter dla młodzieży kop. 5.

(x) **Tow. krzewienia oświaty.** W sobotę, d. 9 grudnia r. b., o godz. 8 wieczorem, w lokalu przy ul. Mikołajewskiej nr. 11, dr. fil. Bol. Heyman wygłosi odczyt „O powietrzu“ (ciała gazowe i pierwiastki chemiczne, składniki powietrza, powietrze w stanie ciekłym i stałym, mamidła powietrzne, o wiatrach i problemacie awiatyki); w niedzielę, dnia 10 grudnia, o godz. 4 po poł., prof. L. Pomian-Biesiekierski — „O życiu i pieśniach Petrarcki“ życiorys i wybitne chwile z życia poety. Laura w „Il Canzoniere“ i życiu realnem. Jej zbawienny wpływ na życie poety. Stosunek Petrarcki do Danta i Boccaccia. Śmierć poety. Najpiękniejsze sonety w oryginale i przekładach polskich. Łabędzi śpiew poety).

(d) **Ospa.** W mieszkaniu felczera Juliana Majewskiego, przy ul. Przędzalnianej nr. 76, zachorowała na ospę kuzynka jego, Marya Grabowska, lat 24. Zawiadomiony lekarz cyrkułowy, jak również i sam Majewski, zarządzili energiczne środki przeciwko rozszerzeniu choroby.

(x) **Ruch chorych.** W szpitalu miejskim dla chorób zakaźnych i gorączkowych w tygodniu ubiegłym ruch chorych przedstawia się jak następuje:

W dniu 27 listopada r. b. było chorych na ospę 27, w tygodniu sprawozdawczym przybyło 8, wypisało się 6, zmarło 1, pozostało na kuracji w d. 4 grudnia r. b. 28 chorych. Na szkarlatynę było chorych 8, przybyło 4, wypisało się 3, pozostało na kuracji 9. Na różę było chorych 4, wypisało się 2, zmarło 1, pozostał na kuracji 1.

Ogółem w dniu 27 z. m. było chorych 39, przybyło w tygodniu sprawozdawczym 12, wypisało się 11, zmarło 2; w dniu 4 grudnia r. b. pozostało na kuracji chorych 38.

(h) **Roboty budowlane.** Pomimo przymrozków roboty budowlane prowadzone są bez przerwy, aby domy, których budowę rozpoczęto na jesieni, mogły być jeszcze w tym roku przykryte dachem.

(h) **Ceny węgla.** Wobec znacznych zapasów

Nie pomogło tłumaczenie się mówcy, że w żargonie trudno mu się wyrażać. Litwacy postawili na swoim i nie dali mówić po polsku...

* Zgon.

Donoszą nam, że w Warszawie zmarł ś. p. Bolesław Doberski, właściciel znacznej fabryki do oczyszczania bawełny w Czardżuju. Pogrzeb odbędzie się w czwartek w Warszawie. Ś. p. Doberski liczył lat 52. Przybył do Warszawy na kurację, która jednak była spóźnioną. Osierocił żonę i liczną rodzinę.

Z dzielnic polskich.

KRAKÓW Otwarcie w Krakowie wystawy sztuki kościelnej im. ks. Piotra Skargi, urządzonej pod protektoratem episkopatu polskiego, odbędzie się jutro. O godz. 10 zrana w kościele Maryackim odprawiona zostanie msza św., podczas której F. Nowowiejski odegra preludium „Wawel” Namysłowskiego. O godz. 11-ej w pałacu sztuk pięknych dr. Feliks Kopera, dyrektor Muzeum narodowego, dokona otwarcia wystawy. Imieniem protektorów przemówi ks. biskup Nowak, poczem komitet zwiedzi wystawę.

— Rektor uniwersytetu Jagiellońskiego odmówił młodzieży udzielenia sali na wiec w sprawie chełmskiej.

— W sprawie Chełmszczyzny odbył się tu wieczorem w uniwersytecie wiec akademicki. Jchwalono rezolucję z ostrym protestem przeciwko wyodrębnieniu Chełmszczyzny.

— We wsi Libicy na Śląsku cieszyńskim Niemcy z Cieszyna zajęli w niedzielę salę, wynajętą na polskie zgromadzenie w sprawie-szkolnej uniemożliwili zgromadzenie i pobili kilku polek.

LWÓW. Wiece w sprawie chełmskiej odbyły się znowu w Drohobyczu, Lipowcach i Rychicach.

— Zmarł tu reżyser, aktor i literat, Adolf Walewski, który przed dwoma miesiącami obchodził 40-letni jubileusz pracy scenicznej.

Zmarły jest między innymi autorem dramatu w 1 akcie „Na stanowisku” oraz 3-aktowej komedii „Koniki polne”.

Ś. p. Adolf Walewski zmarł z powodu choroby nerek. Jutro w południe odbędzie się przewiezienie zwłok do Krakowa. Kondukt wyruszy z domu żałoby, zatrzyma się przed teatrem miejskim i uda się na dworzec kolei, skąd zwłoki ś. p. Walewskiego powiezie do Krakowa.

Wojna turecko-włoska.

O Dardanele.

Z Konstantynopola donoszą: Po oględzinach cieśnin morskich przez ministrów wojny i marynarki wzmociono pracę nad ich obroną wobec wszelkich możliwych ataków.

Do Dardanelów wysłano wielką ilość dział szybkostrzelnych, amunicji i wojska. Flota turecka w Dardanelach liczy 4 okręty liniowe, dwa krążowniki pancerne, dwa pancerniki brzegowe, dziewięć kontrtorpedowców i 11 torpedowców.

Z przeznaczonych na morze Czerwone wojennych łodzi motorowych robionych w Anglii, trzy pochwylił włosi, trzy zaś znajdują się w Dardanelach.

W kołach politycznych uważają tutaj, że żądanie Rosji otwarcia przejazdu przez Dardanele dla floty czarnomorskiej sprzeciwia się traktatom międzynarodowym, według których tylko sułtan ma prawo do robienia wyjątków w tym względzie. Panuje obawa powikłań.

Zwycięstwo włosków.

Włosi odnieśli dziś nad Turkami i Arabami stanowcze zwycięstwo. Armia włoska, licząca 20 tysięcy ludzi, ruszyła do ataku i zajęła po krwawej walce oazę Ain-Zara. Turcy ustąpili na otwartą pustynię, poniosłszy bardzo poważne straty. Zwycięstwo według ogólnego przekonania jest rozstrzygające. Opór Turków złamany zupełnie.

Trypolis, 5 grudnia (P.) Wojsko włoskie odniosło stanowcze zwycięstwo nad Turkami, wzięwszy szturmem pozycję centralną złączonych wojsk regularnych w Ain-Zarze. Włosi zabrali 8 dział, naboje, namioty, zapasy żywności i cały obóz,

porzucony przez Turków w ucieczce w głąb kraju. Zawdzięczając temu zwycięstwu Trypolis i oaza zostały zupełnie oczyszczone od nieprzyjaciela. Wojsko tureckie zostało odcięte od morza. Obecnie zamiast wojny regularnej rozpoczyna się wojna partyzancka.

Massowa, 5 grudnia (P.) Krążownik „Volturno” ogniem działowym zburzył pięć okrętów w Mocce. Wiele okrętów poszło na dno z ładunkami. O 10 mil na północ od Mokki „Volturno” zniszczył jeszcze 7 statków.

Krążownik „Calabria” zburzył w pobliżu Szeichsaidu obóz turecki. W pobliżu Perimy z fortu tureckiego strzelano do krążownika. „Calabria” zdemontowała dwa działa i część fortu. Dnia 1 b. m. „Volturno” powrócił do Mokki i w części zniszczył, częściowo uszkodził jeszcze 15 statków. Działanie floty zabezpieczyło kolonię włoską.

Zatarg rosyjsko-perski.

Wystąpienie Turcyi.

W otoczeniu wielkiego wezyra przypuszczają, że rząd turecki zajmie stanowisko czynne w sprawie perskiej. Przewidywanem jest wkroczenie wojsk tureckich dla obrony interesów Partii. Poseł turecki w Teheranie donosi, że rząd perski liczy na poparcie Turcyi. Wczoraj wielki wezyr otrzymał długi telegram od Ritache-pasy z Paryża. Depesza była zapewne wyjątkowej wagi, skoro po jej odebraniu wielki wezyr pracował całą noc z sekretarzami. Rano nadeszła depesza z Londynu od Tewfika paszy. Obydwaj posłowie, jak zapewniają, mieli donieść o bardzo niepomyślnem dla Turcyi stanowisku Francji i Anglii w sprawie perskiej.

*

Berlin, 5 grudnia (P.) Korespondent „Pet. Ag. Tel.” został poinformowany w kołach urzędowych, że stosownie do traktatu poczdamskiego, tutaj bezstronnie zapatrują się na działalność Rosyi w Persyi, życząc tylko, żeby Rosya w możliwie krótkim czasie przywróciła w Persyi porządek, niezbędny dla wznowienia z nią stosunków handlowych.

Taebryz, 5 grudnia (P.) Próby bojkotu towarów rosyjskich przedstawiają się ze strony komicznej. Generał-gubernator uroczyście spalił na podwórzu domu kilka głów cukru rosyjskiego i 20 paczek zapatek. Członkowie endżumenu zrzekli się picia herbaty.

Taebryz, 5 grudnia (P.) Fidajawie wprowadzili do cytadeli 4 działa i skierowali je na Bagiszemał, gdzie rozłożył się oddział rosyjski. Demokraci wydali proklamację, wzywającą do walki ożrejnej z Rosyanami o niepodległość, żeby uniknąć losów Maroko. Jako przykład przytoczono Turcję, walczącą z powodzeniem z Włochami.

TELEGRAMY.

Petersburg, 5 grudnia (P.) Sąd okręgowy skazał redaktora tygodnika „Wiara i Życie” ks. Około-Kułaka na 6 miesięcy twierdzy za artykuł „Katolicyzm i staroobrzędowcy”, w którym dopatrzono się sztydzenia z rzeczy świętych.

Wiedeń, 5 grudnia (P.) Przyjmowanie ładunków na obu liniach głównych Wiedeń—Budapeszt, jak również na niektórych kolejach wiedeńskich zostało wstrzymane na 6 dni. Odbywa się tylko przewóz artykułów spożywczych i szybko psujących się towarów.

Petersburg, 5 grudnia (wł.) Projekt wyodrębnienia Chełmszczyzny rozważany będzie na posiedzeniu piątkowym Dumy państwowej.

Kijów, 5 grudnia (wł.) Korespondent nasz donosi, że z powodu zakazu władzy w ostatniej chwili wstrzymano uroczystość obchodu 25 rocznicy zgonu śpiewaka ukraińskiego — poety Bohdana Zaleskiego. Zarząd koła literatów, który urządzał wieczornicę, odłożył ją do czasu załatwienia wszystkich formalności. Nowy termin nie ustanowiony.

Saratów, 5 grudnia (P.) Pięciu skazanym na karę śmierci w sprawie „braci leśnych” zamieniono ją na bezterminowe roboty ciężkie.

Saloniki, 5 grudnia (P.) Wybuch bomby w meczecie w Iosztibie pociągnął za sobą 12 ofiar w zabitych i 27 rannych, z tych 12 Bułgarów i 14 muzułmanów.

Moskwa, 5 grudnia (P.) Zjazd delegatów wszechrosyjskiej kasy emerytalnej aptekarzy odrzucił samodzielne istnienie kasy i postanowił przelać milionowy fundusz teje do państwowych kas oszczędnościowych.

Petersburg, 5 grudnia (wł.) Wobec wniesienia na najbliższe posiedzenie Dumy państwowej projektu wyodrębnienia Chełmszczyzny 37 posłów wniosło oświadczenie, w którym domagają się przekazania projektu chełmskiego do zaopiniowania komisji samorządowej, twierdząc, że uchwała Dumy co do nieprzekazywania owego projektu do rzeczonoj komisji jest nieprawidłowa, gdyż nastąpiła tylko na zasadzie oświadczeń prezesów komisji wniosków prawodawczych i samorządowej, nie potwierdzonych przez 30 podpisów poselskich.

Autorzy ekscypcy domagają się zniesienia uchwały Dumy państwowej.

Z ostatniej chwili.

Berlin, 6 grudnia (wł.) Dzisiejsze dzienniki omawiają żywo wczorajszą mowę kanclerza podczas dyskusji marokańskiej i przeważnie wyrażają uznanie dla jego patryotycznego usposobienia. Tylko organy wolnomyślne zarzucają, że nie była ona wcale wielkim aktem politycznym i nie zawierała nic nowego, czego by prasa już setki razy nie zaznaczała.

Paryż, 6 grudnia (wł.) Wczorajsza mowa kanclerza niemieckiego, oczekiwana z zacięciem, została bardzo chłodno przyjęta. Panuje ogólne przekonanie, że nie wpłynie ona na zmianę stosunków angielsko-niemieckich, jednakowoż można mieć nadzieję, że stanowiąc będzie zakończenie okresu zdenerwowania, wywołanego w całym świecie sprawą marokańską.

Berlin, 6 grudnia (wł.) Prasa opozycyjna atakuje ostro rząd, że parlament został zamknięty, a nie rozwiązany, co uniemożliwiło ludności korzystać zaraz ze swobód podczas okresu wyborczego.

Berlin, 6 grudnia (wł.) Dotąd niema potwierdzenia wiadomości, rozpuszczonej przez „Frankf. Ztg.”, że Rosya zażądała otwarcia Dardanelów dla floty czarnomorskiej. Niemieckie sfery polityczne uważają takie wystąpienie Rosyi za mało prawdopodobne, wobec obowiązujących traktatów.

Londyn, 6 grudnia (wł.) Wczoraj rozpoczęło się przed sądem policyjnym przesłuchiwanie aresztowanego pod zarzutem szpiegostwa, Niemca Grossa i zostało odroczone na 8 dni, ponieważ badanie materiału, znalezione w jego mieszkaniu, obciążającego silnie oskarżonego musi być dokładnie przeprowadzone.

Sąd odmówił wypuszczenia na wolność G. za kaucyą.

Berlin, 6 grudnia (wł.) Dzisiejsze dzienniki starają się zbagatelizować aferę szpiegowską Grossa i twierdzą, że nie jest on kapitanem niemieckim, lecz tylko oficerem prywatnego przedsiębiorstwa żeglugi.

Londyn, 6 grudnia (wł.) Na wczorajszym posiedzeniu Izby niższej przedstawiciel rządu oświadczył, że stanowisko Anglii w sprawie perskiej podyktowane jest traktatem z roku 1902 oraz uroczystym zapewnieniem Rosyi, że akcja jej jest czysto prowizoryczna i, że Rosya niema zamiaru zarzucać tego traktatu.

Londyn, 6 grudnia (wł.) Dzisiejszy „Times” omawia obszernie wczorajszą mowę kanclerza niemieckiego i konkluduje, że stosunki między Anglią a Niemcami nie uległy żadnej zmianie. Sytuacja jest bardzo naprężona i zachodzi wątpliwość, aby mogła być rozwiązana jedynie drogą pojedynku z trybun parlamentarnych.

SPECYALISTA
chorób skórnych, wenerycznych
i niemocy płciowej
Dr. LEWKOWICZ
POWRÓCIŁ.
Przy syphilisie zastosowanie
preparatu „606“.
ZACHODNIA № 33.
od 9-1 i 6-8, dla Pań od 5-6,
w Niedziele 9-3. 2897

Dr. L. PRYBULSKI
CHOROBY SKORNE, WŁOSOW, (ko-
smetyka), WENERYCZNE I MOCZO-
PŁCIOWE I NIEMOCY PŁCIOWE.
LECZENIE SYPHILISU
EHRlich-HATA 606.
Ul. Południowa № 2.
Przyjmuję od godz. 8-1 r. i od 4-8 w.
ranie od 5-6 do poł. 1420-7

Dr. med. I. Szwarcwasser
Piotrkowska 18.
Choroby wewnętrzne i nerwowe.
Specjalnie: choroby żołądka, ki-
szek i przemiany materii (cukro-
wa, podagra, otyłość itd.).
Niezbedne dla diagnozy analizy
chemiczne i bakteriologiczne wydzie-
lnia i krwi w laboratorium wlas-
nym. Od 11-1 rano i od 5-7 w.
po południu. 459r

Dr. med.
Wincenty Łukaszewicz
b. kliniczny dr. w Petersburgu
zamieszkał w Łodzi, Zawadzka 10.
Choroby wewnętrzne, kobiece,
dzieci. Przyjmuję od 10-12 i od
4-6 wieczorem. 4260m

Specjalista chorób wło-
sów, skórnych (piegi i przys-
ta na twarzy) i wenerycz-
nych (syphilis)
Dr. S. SZMITKO
SREDNIA № 2.
Leczenie elektrycznością, masażem
i kosmetycznym.
Przyjmuję od 8 do 2-jej po poł.
i od 4 do 9 wiecz. 469r

D-r. Eugenia
Kerer-Garszuni
CHOROBY KOBIECE.
Przyjmuję od 3-6 p. p. W nie-
dziele od 9-12 rano. 2567
Piotrkowska 121. Tel. 18-07.

D-ka Felicya Goldberg
Mieszka obecnie 299r
ul. Piotrkowka 107.

INHALATORYUM
pod kierunkiem
D-ra Grabowskiego
Przy chorobach organów oddechowych
nosa i przemiany materii (specjalnie
przy skrofulozie u dzieci). Otwarcie co-
dziennie procz niedziel i świąt od go-
dziny 4-jej do 7-jej.
Spacerowa № 29. 2773r

Dr. Feliks Skusiewicz
Andrzeja 13.
Choroby skórne, weneryczne
i moczopłciowe
Przyjmuję: od 9-11 r. i od 4-8
po poł. W niedziele i święta od
10-11 **Telef. 26-26. 507-**

Dr. Rejt
Srednia 5, powrócił.
Sp.: Choroby skórne, weneryczne,
włosów, kosmetyka lekarska.
Leczenie Syphilisu Salvarsanem
EHRlich-HATA 606 (interwen).
Leczenie elektrycznością (elek-
trolizem i masażem vibracyjnym).
Dla pań osobna poczekalnia
Godz. przyjęć: od 8-1 rano i od 4-8 w.
W niedziele i święta od 9-2 p.p. 858r

Dr. ROSENBLATT
Choroby uszu, nosa
i gardła.
PIOTRKOWSKA Nr. 35.
Telefon 19-34.
Przyjmuję od 10-11 i od 6-7:
w niedziele od 10-11. 2857

Dr. L. KLACZKIN
Konstantynowska 11.
Syphilis, skórne, wener.,
choroby dróg moczowych.
LECZENIE SYPHILISU
EHRlich-HATA 606.
Przyjm. od 8-1 rano i od 5-8 w.
dla dam od 4-5. W niedziele i
święta tylko do 1 rano. 746r

Powrócił z zagranicy
Dr. S. KANTOR
specjalista chorób skór-
wych, włosów, wenerych
lub dróg moczowych.
Gabinet Roentgenowski i światło-
leczniczy. **Krótko 4 tel. 19-41.**
LECZENIE SYPHILISU
EHRlich-HATA 606.
Przyjmuję od 8-2 i od 5-9 w.
Dla pań osobna poczekalnia. 4255

D-r I. Lipszyc
choroby dzieci.
1897 mieszka obecnie
Piotrkowska 108, tel. 15-01
przyjm. do 10 r. i od 4-5 p. p.

Powrócił
Dr. Jelnicki
ul. Andrzeja 7. Tel. 170.
Choroby skórne, wene-
ryczne i moczopłciowe.
Godziny przyjęć: panowie od g.
9-11 r. i 5-8 po poł., panie
4-5 po poł.: w niedziele i święta
8-12 r. 1463r

Dr. GUSTAWA
ZAND-TENENBAUMOWA
powróciła 3544
CHOROBY KOBIECE, SKORNE
WENERYCZNE (u kobiet i dzieci)
Ul. Wschodnia № 49.
Przyjm. od 10-11 i od 7-8.

ZĘBY sztuczne od 75 k.
Plomby od 50 k.
na kauczuku, złocie—
bez wyjęcia korzeni. Plombowanie
złotem, srebrem, porcelaną. Wyj-
mowanie zębów bez bólu.
Przeróbka i reparacje na pocze-
kaniu. **Lek-dent. S. LIPOWSKI,**
Piotrkowska 92. 381r

Dr. Mittelstaedt
Mikołajewska 67.
Przyjm.: od 8-9^{1/2} rano i 5-6^{1/2}
po poł. w niedziele i święta tylko
rano od 8-10 r.

Dr. med. LEYBERG
w. długoletni lekarz klinik wiedeński.
Ch. skóry, wenerycznej, moczopłciowej
Godziny przyjęć: 10-1 i 6-8.
Dla pań 5-6, poczekalnia oddzielna.
W niedziele tylko do obiadu.
Krótko 5, telef. 26-50. 211r

Zarząd drogi żelaznej Warszawsko-Wiedeńskiej
ogłasza, iż na mocy 84-go artykułu Ogólnej Ustawy dróg żelaznych
na towarowej stacji Łódź-Kaliska w dniu 26 listopada (9 grudnia)
1911 roku o godzinie 10-jej zrana odbędzie się sprzedaż z licytacji
desek olszowych wagi 934 pudy i drzewa opałowego wagi 1392 pu-
dy z przesyłek stacji Nazimowo № 3965, Goryń № 10815 i Talka
№ 7306 wysłanych przez Mitckiego, Wolańskiego i Raszała na oka-
zicieli. Przesyłki № 10815 i 7306 za zaliczeniem po 50 rb. każda.
O ile w pierwszym terminie sprzedaż nie dojdzie do skutku,
powtórny termin licytacji naznacza się w dniu 28 listopada (11 gru-
dnia) 1911 r. o godzinie 10-jej rano. 4676

BIURO
ŁÓDZKIEGO ODDZIAŁU Warszawskiego
Stowarzyszenia dla dozoru nad kotłami
parowymi, mieszczące się przy ul. Piotr-
kowskiej № 200, (tel. 10-46), rozpoczęło
już swe czynności. 4670

Chrześcijańskie
SZTOPERKI 4038
do deseniowych sztreich-
garnów są potrzebne
ul. Długa 137.

GOSPODARSTWO
JEDENASTO morgowe, w tem jedna
morga zagajnika, zdane na letnisko (w
sąsiedztwie 9 m. zagajnika). Dom o 8-eh
mieszkaniach. Stodoła. Pił młotki.
Torfu 1 i pół morgi, reszta ścierek; sprze-
dam za 1,850 rb., gotówka 1,300 rb., re-
szta na wypłatę po 12 rb. rocznie. Po-
wiat łęczycki, gm. Dalków, parafia Do-
maniew, wieś Stanisławów, od kościoła
i szkoły pół wiorsty.
Wiadomość w Łodzi, Piotrkowska № 22,
u stróża. 4598

Mieszkania 4490
2 pokoje z kuchnią, pokój z kuch-
nią, pojedyncze pokoje—wszyst-
kie z wodociągami. Również sklep
piekarnia są do wynajęcia od 1
stycznia 1912 roku, po bardzo umi-
arkowanych cenach. Ul. Nizka
№ 5, obok rynku Szeiblera, do-
jazd tramwajem № 10. Bliższe
szczegóły u właściciela doma.

ZAJĄCE 4652
od Rb. 1.20 do 1.50 i różną dzi-
czynę i drób poleca firma
B. RIEDEL, Piotrkowska 134.

Uwaga!
przyjmuje się zamówienia na ma-
głę, nowego systemu, ogromnie
udoskonalone i nadzwyczaj lek-
ko chodzące. **Widzewski 33,**
Józef Ledner. 4654

Zakład fryzjerski
damski, męski, oraz mani-
cure i wyroby włosowe
Braci Starońskich
Łódź
ul. Piotrkowska nr. 47
4612
Telefon 23-02

ZAGINEŁY:
paszport wydany z gm. Żyrardów, pow.
błotnickiego, gub. warszawskiej, na imię
Stanisława Bonifacego Szalińskiego, ple-
nipotentcy wydany przez p. Józefa Holi
na imię Stanisława Szalińskiego, pod-
pisana przez rejenta Łade, 2 wyroki są-
dowe na imię Józefa Holi, jeden z nich
na sumę rubli 150, wydany przez sędzie-
go pokoju 8 okręgu m. Konstantynów,
drugi wydany przez sędziego pokoju 5
rewiru m. Łodzi na rubli 15 kop. 50,
pierwsze rubli 150 p. Holi ma otrzymać
od G. Franka, I. Tomca i S. Włazna
rubli 15 kop. 50 od Stanisława Szczy-
gielskiego. Łaskawy znalazca zechce
zwrócić Kątna 54 Holi, gdyż wyżej
wspomniane dowody od dnia 1-go gru-
dnia są nieważne. Kątna 54, I. Holi. 4674

Wiele kłopotu

sprawia gospodyni nieraz brak
niecoś rosółu, który jej po-
trzebny do poprawienia goto-
wego jaż buliona, zap, jarzyn
i t. p., lub też do przygotowania
na przedce sosu. Z tak przykrego
położenia wybawia

bulionu MAGGIego
w kostkach.

Rozpuściwszy go w jedynej
wrzącej wodzie, otrzymuje się
w okamgnieniu każdą ilość ro-
sółu o żądanej posilności,
który się używa jak rosół przy-
rządzony po domowemu.

 1 kostka
na kwatere 4 kop.
wody

Prawdziwy tylko
z nazwą MAGGI oraz marką
ochronną „krzyż gwiazda“

Wszędzie do nabycia.

3647

SPRAWOZDANIE.

WPŁYWY i WYDATKI z BALU
na budowę
TEATRU POLSKIEGO w ŁODZI
z dnia 11 lutego 1911 r.

Dochód: Za bilety i naddatki rub. 2,905 kop. 24; galerya rub. 150
k. 60; pawilon W-ej J. Richterowej—za kokardki rub. 400
i za wino szampańskie rub. 160; cukiernia W-ej Jankow-
skiej rub. 119 kop. 10; zwrot za dekoracje rub. 45; in-
kaso po balu rub. 229. **Razem rub. 3,988 kop. 94.**

Rozchód: Za salę rub. 350; czyszczenie rub. 46 kop. 50; dekoracje
rub. 320 kop. 07; wstęgi i kokardki rub. 68 kop. 66; bu-
fet i wino rub. 151 kop. 60; orkiestra rb. 100; portorya
rub. 121 kop. 38; druki rub. 116 kop. 85; instalacja elek-
tryczna rub. 73 kop. 42. **Razem rb. 1,528 kop. 48.**

Czysty zysk wyniósł rub. 2,660 kop. 46;

z których na specjalny rachunek budowy teatru złożono w T- wie
Wzaj. Kred. (Piotrkowska № 43) rub. 1,146 kop. 75, oraz w T- wie
Wzaj. Kred. Łódzkich Kupc. i Przemysł. (Piotrkowska № 17) rub.
1,515 kop. 71.

Do tak świetnego rezultatu w pierwszym rzędzie przyczynili się
protektorci balu W. W- ne Panie Józefowa Grabowska, Jakóbowa
Hertzowa, oraz Józefowa Richterowa, jak również Szanowne Panie
i Szanowni Panowie z komitetu balowego.

Za wszystkie te prace i starania składa najserdeczniejsze po-
dziękowanie

ZARZĄD
POLSKIEGO TOWARZYSTWA TEATRALNEGO
w ŁODZI.

5925

Za najpiękniejszą i najtrwalszą FARBĘ emalijową
do drzwi, okien, podłóg, ścian, wanien i odświeża-
3951 **nis mebli** uznany został

„Ripolin“

Żądać w pierwszorzędnym składach farb i składach aptecznych.
Reprezentant: **Wacław Kondracki, Karola 16, tel. 25-82.**

Zimowe zapasy węgla są zbyteczne!

Olegając wielu życzeniom, dostarczać będziemy przez całą zimę w abonamencie

brykiety i podpałki

raz w tygodniu—wprost do kuchni—począwszy od 100 brykiet—po zwykłej stałej cenie.

Skład węgla i drzewa p. f. **DRZEWO**

Przejazd 21 i 80a. — Tel. 17-09 i 28-60. 3797

Wydawnictwo Tow. Akc. S. ORGELBRANDA SÓW

NAPOLEON I.

(LEGIONY I KSIĘSTWO WARSZAWSKIE).

ALBUM ZAWIERAJĄCE OKOŁO TYSIĄCĄ ILUSTRACYJ — PODŁUG OBRAZÓW, PORTRETÓW, RZEZB, RYCIN (PAMIĄTEK) i t. d.

PRZYGOTOWAŁ DO DRUKU I OBJAŚNIŁ
ERNEST ŁUNIŃSKI.

Cena Rb. 9. W ozdobnej oryginalnej oprawie według rysunku St. SAWICZEWSKIEGO Rb. 11.

Skład główny w księgarni E. WENDE i S-ka (T. Hiż i A. Turkuł)

DO NABYCIA WE WSZYSTKICH KSIĘGARNIACH.

3843

Mieszkanie-skład

róg Piotrkowskiej i Rozwadowskiej są na pierwszym piętrze różne wygodne mieszkania zadane na kantor albo skład jak również jedna bardzo widna sala 550 kw. łokci, zadane na skład towarowy lub lepsze prowadzenie fabryki od 1-go stycznia 1912 roku do wynajęcia. 4600

Dowiedzieć się można ul. Rozwadowska № 1, w kantorze na pierwszym piętrze.

CYRK Devigné
W środę dnia 6 grudnia 1911 r. 3933

Wielkie efektowne przedstawienie

Debiut wszechświatowo znanych artystów

TRUPY BANOLLA

(trawojący ludzi).

W skład obszernego programu wejdzie po raz pierwszy WIELKA BALET-PANTOMINA w 2-ach aktach

Pojedynek na cmentarzu.

Szczegóły w programach. Początek o g. 8 i pół w.

ANONS: W piątek dnia 8 i w niedzielę 10 dane będą po 2 świąteczne przedstawienia: dzienne i wieczorne.

Jedyny łagodny i pewny środek przeczyszczający

Sprzedaż w aptekach i składach aptecznych.

to **CZEKOŁADKI**

„Drastin-Lubelski”

Smaczne i skuteczne w działaniu.

Pudełko 50 k.

dla dzieci i dorosłych.

3793d

Wyprzedaż pluszu.

Z powodu skasowania składu zupełna wyprzedaż kolder pluszu wych, serwet, jak również pluszowych materiałów, mebliowych i portyerów po cenach fabrycznych. 4602

Jan Fijał i S-wie, ul. Rozwadowska № 1, 1 piętro.

1387-d

Pracownia sukien i kostymów damskich.

A. OSIECKIEJ, Nowo-Cegielniana Nr. 14—1-e piętro—wykonywa zamówienia dokładnie, po cenach przystępnych. 4564

PISARZ

S. WEINTRAUB ŁÓDŹ, ul. Południowa № 6

pisze do różnych instytucyj rządowych apelacje, prośby i t. p. 4460

Do odlewni metali 4662

Ołdakowskiego i Neumarka Wólczńska 109, zgłosić się może

Chłopiec

z praktyką formierską.

MASŁO

na pudy, beczki i funty w różnych gatunkach jak również

SERY
OWOCE
MIÓD
JARZYNY
ZWIERZYNE
DRÓB BITY i t. p.

3897

wiejskie produkty poleca i prosi

o wczesne zamówienia na święta.

Skład Masła i produktów wiejskich

O. TAUCHERT, Andrzejka 3. Telefon 21-52.

Pierwsza Chrześcijańska Lecznica chorób zębów i jamy ustnej.

Porada lub wyjęcie zęba 25 kop. Wyjęcie bez bólu lub plomba po 50 ko Zęby sztuczne od rb. 1 i wyżej. Korony złote i zęby sztyfowe i wszelkie reperacje po cenach umiarkowanych.

Gutzmana Elixir i proszek do zębów są niezbędne dla utrzymania w czystości jamy ustnej. — Łódź, Przejazd № 8. 2573

PUDER ST. GORSKIEGO WARSZAWA, Leszno № 12.

VENUS Najdelikatniej przystaje do twarzy, przyrządzony podług najnowszej, wymaganej higieny, a dla

lizowany i odznaczony na 6-miu wystawach lekarsko-hygienicznych najwyższymi medalami i polecony jako najlepszy puder krajowy w ozdobnym blaszanym opakowaniu

Żądać wszędzie.

2057 Cena próbowych pudełek 15, większe 30, 50 kop. i Rb. 12

Wyższa szkoła kroju i szycia

„JÓZEFINY”

Nagrodzona na wystawie pracy kobiet w Warszawie złotym medalem, w Belgii—srebrnym i dyplomami uznania.

Łódź, Piotrkowska № 23.

Kursy wyższe i niższe. Metoda kroju podług systemu francuskiego i angielskiego. Grantowna nauka pasowania, mierzenia i opinania. Dla początkujących przygotowawczy kurs szycia. Przy szkole duża pracownia saku, gdzie uczennice nabierają wprawy i gustu. Po złożeniu egzaminu w Cechu uczennice otrzymują patenty cechowe lub świadectwa prywatne. Na miejscu duży wybór manekinów.

Przyjmuje się obstalanki podług zdjętej miary. Zamiejscowym wysła się za zaliczeniem pocztowym. 3456r

Miliony osób uzdrowionych!!!

Powagi lekarskie uznały i orzekły, że

Mydło „Herba”

D-ra Obermeyera (z siostrą miłosierdzia)

jest jedynym najpewniejszym leczniczym środkiem, usuwającym pryszczki, łupież, wagner, liszaje, krosty, swędzenie i wszelkie nieczystości skóry. Miliony kawałków w użyciu. Tysiące podziękowań od wdzięcznych chorych i lekarzy.—Kto chce się skutecznie wyleczyć, niech żąda tylko mydła „HERBA” z marką siostra miłosierdzia na każdym kawałku, gdyż wszelkie inne bezwartościowe fałszyfikaty. Sprzedawca w aptekach, składach aptecznych i perfumeryjnych. 8051

Syndycy tymczasowi masy upadłości KAROLA KENIGA j-ra

4642

z mocy art. 502 Kod. Handl. wzywają wierzycieli wspomnianej upadłości, aby w przeciągu dni 40-tu (licząc od 12/25 listopada r. b.) stawili się przed syndykami osobiście lub przez pełnomocników i oświadczyli, z jakiego tytułu i co do jakiej sumy są wierzycielami i aby im oddali tytuły swych wierzytelności lub złożyli je w kancelaryi 3-go wydziału cywilnego Sądu Okręgowego w Piotrkowie. W przeciągu 15-tu dni po upływie powyższego terminu odbywać się będzie w obecności sędziego-komisarza sprawdzanie wierzytelności pomiędzy wierzycielami lub ich pełnomocnikami a syndykami.

SYNDYCY TYMCZASOWI:

Leon Mendelsohn (Zielona № 17)

Adw. przys. Kazimierz Rossmann (Audrzejka 3).